

ΚΡΙΤΙΚΗ

Ενα ταξίδι στη χώρα των νεκρών

Η νουβέλα της Ερσης Σωτηροπούλου εκτυλίσσεται στο Μεξικό, σε ένα ξέφρενο καρναβάλι σαμάνων και νεκροπομπών

Του Βαγγέλη Χατζηβασιλείου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΕΛΙ ΜΟΡΦΗ

Μια νουβέλα για το πένθος ή μια γιορτή για τους νεκρούς, η οποία θέλει να συνεχίσει τους ζωντανούς όχι για να αποδώσουν δικαίως και εύλογα τον οφειλόμενο φόρο τιμής, μα για να τιναχτεί στον αέρα κάθε έννοια τιμής, ιεραρχίας και τάξης; Μήπως η Ερση Σωτηροπούλου κάνει έναν κύκλο στον κόσμο και στη λογοτεχνία, επιστρέφοντας εκεί όπου ξεκίνησε τη διαδρομή της; Στη δι-άρρηξη με άλλα λόγια του τυπικού και του αυτονόητου με μια ορμή που δεν πηγάζει πλέον από το αντιουμβατικό πνεύμα της νιότης αλλά από την αίσθηση του θανάτου η οποία μας ακολουπά στην ώριμη ηλικία, όταν βλέπουμε απέναντι, δίπλα ή μέσα μας όσους έχουν ήδη φύγει;

Με την εξαιρετικά σύντομη πλέον υψηλής πύκνωσης νουβέλα της *Σενιορίτα*, η Σωτηροπούλου θα ταξιδέψει στο Μεξικό, με το οποίο έχει τιτλοφορήσει ένα παλαιότερο βιβλίο της. Κοιτάζουμε την ηρωίδα, αποκτώντας το άστατο, πανικόβλητο, οργίλο και εξεγερμένο της βλέμμα, να συμμετέχει στη Γιορτή των Νεκρών, να μπερδεύεται με σαμάνους και με επαίτες, να παρακολουθεί δυο γυναίκες σε δημόσια ερωτική περίπτεση, να διστάζει να περάσει διαβάσεις και να καταλήγει εν πλήρει συγχύσει σε ένα νυχτερινό μαγαζί, χωρίς να ξέρει καν πώς κατόρθωσε να φτάσει μέχρι εκεί. Και δεν πρόκειται μόνο για τους καρναβαλικούς δρόμους στους οποίους η πρωταγωνίστρια πορεύεται από την πρώτη μέχρι και την τελευταία στιγμή, για τα βρώμικα χρώματα τα οποία βάφουν όλους τους χώρους και κάθε ανθρώπινη φιγούρα, για την εμετική διάθεση που αποπνέουν τα πάντα, αλλά και για το αναποδογύρισμα, σε ένα καρναβάλι νεκρικών πομπών, της ιατρικής εξουσίας, που από φύλακας και εγγυητής της αντιμετώπισης του καρκίνου (ο χαμένος άντρας τον οποίο θρηνεί η *Σενιορίτα* πέθανε από τη νόσο) θα γελοιοποιηθεί ως θιασός ασχετοσύνης, ανικανότητας και αδιαφορίας ενώ η ίδια η ασθένεια θα μεταμορφωθεί σε σπασμωδική και ταυτοχρόνως θλιβερή αν όχι και βδελυρή οντότητα, ταυτισμένη μόνο με το θανατηφόρο κενό, που δεν είναι καν σε θέση να τρομάξει.

Να ανακαλέσω τη *Σούζαν Σόνταγκ*, που απορρίπτει την ασθένεια ως μεταφορά, ανακαλύπτοντας κάτω από μια τέτοια μεταφορική γλώσσα ένα

Με τη «Σενιορίτα», η Ερση Σωτηροπούλου βγάζει τη γλώσσα σε ένα νόημα το οποίο δεν έχει τη δύναμη να συγκροτηθεί

ΕΡΣΗ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Σενιορίτα

Εκδόσεις Πατάκη, 2026, σελ. 72, τιμή 8,80 ευρώ

παιχνίδι κοινωνικού ελέγχου και εξουσίας στιγμιαιμιου; Να θυμηθώ την ασθένεια ως δαμάτιο εμπειρίας του Λουίς Χόρχε Μπόνε; Η Σόνταγκ θέλει να καθαρίσει τη γλώσσα από τον πόνο.

Ο Μπόνε θέλει να δείξει πώς ο πόνος γεννά γλώσσα. Η Σωτηροπούλου δεν νοιάζεται ευτυχώς για θεωρίες. Απορρίπτει την προβολή του πόνου, τη δαιμονίζουν οι ιατρικές μεταφορές και πιάνει να κατασκευάσει από την αρχή τη γραφή της, όχι για να ανατρέψει, για να εξοργίσει ή για να προκαλέσει, μα για να βγάλει τη γλώσσα σε ένα νόημα το οποίο δεν έχει τη δύναμη να συγκροτηθεί.

Όσο για την ίδια τη γλώσσα, δεν επιζητεί καν να μετασχηματιστεί σε πάσχοι ο σώμα – αρκεί να διαμελίσκει και να κάψει τα απατηλά λόγια του πένθους. Και ίσως από τη στάχτη να προκύψει εν τέλει κάτι πέρα από απλή ανακύκλωση. Η ζωντανή, μάλλον, η ζώσα, λογοτεχνία.

Η ασθένεια θα μεταμορφωθεί σε θλιβερή οντότητα, ταυτισμένη μόνο με το θανατηφόρο κενό